

Pakiet Zdalnych Lekcji 3

DO UŻYTKU W ZDALNEJ TERAPII

Informacje na temat Pakietów Zdalnych Lekcji MED-EL

1. Czym jest Pakiet Zdalnych Lekcji MED-EL?

Pakiety Zdalnych Lekcji MED-EL zawierają informacje opisowe, schematy lekcji, instrukcje, wskazówki dla terapeuty oraz materiały. Można je znaleźć na stronie: <https://blog.medel.pro/>. Terapeuta może wykorzystywać zawarte tam bezpłatne materiały w celu rozwijania umiejętności słuchowych i językowych u dzieci korzystających z technologii wspomagających słyszenie. Pakiety Zdalnych Lekcji MED-EL obejmują działania wybrane spośród Pakietów Lekcji i połączone z informacjami oraz wielopoziomowymi schematami lekcji, z których terapeuta może korzystać do prowadzenia zajęć przez Internet. Pakiety Zdalnych Lekcji są przydatne przy prowadzeniu zdalnej terapii dla rodzin zamieszkających w miejscowościach oddalonych od kliniki, dla których przyjazd na zajęcia stanowi poważny problem.

2. Co jest potrzebne rodzinie?

Rodzina potrzebuje dostępu do internetu i sprzętu, z którego będzie się łączyć z terapeutą. Najlepiej jeśli rodzina ma dostęp do skrzynki mailowej oraz drukarki, ale materiały można również wcześniej wydrukować w ośrodku rehabilitującym i przesłać pocztą. Potrzebne są też nożyczki, taśma klejąca i zszywacz. Rodzice/opiekunowie powinni przed zajęciami zapoznać się ze wskazówkami na temat przygotowania lekcji i zrozumieć na czym będą polegały działania.

3. Czy materiały potrzebne są zarówno terapeutcie jak i rodzinie?

Tak. Celem jest prowadzenie oraz instruowanie rodziców/opiekunów przez terapeutę w taki sposób, aby nabrali umiejętności pracy z dzieckiem w domu. Terapeuta może pomóc podtrzymywać zaangażowanie dziecka w działania przez pokazanie za pośrednictwem kamery, że ma takie same materiały.

4. Jak działa wielopoziomowy schemat lekcji?

Schematy lekcji zawierają sugestie na temat celów z zakresu słuchania, języka mówionego, umiejętności poznawczych i teorii umysłu. W każdej domenie dydaktycznej określonych jest kilka celów. Terapeuta korzysta z ciągłej oceny diagnostycznej dla ustalenia poziomu, na jakim funkcjonuje dziecko, oraz wybrania celów o jeden krok naprzód. Bardziej szczegółową listę umiejętności i celów można znaleźć w broszurze MED-EL *A Child's Journey* (Podróż dziecka).

5. Dla jakiego wieku i poziomu umiejętności dziecka przeznaczone są Pakiety Zdalnych Lekcji?

Cele w każdym z obszarów nauki są w przybliżeniu takie same jak w trzech poziomach celów określonych w Pakietach Lekcji MED-EL. Więcej wiadomości podano w punkcie "Informacje o poziomach" na stronie 6. Wskazówki dla terapeuty opracowano przy założeniu, że dziecko jest w stanie siedzieć z rodzicem/opiekunem i uczestniczyć w częściowo sformalizowanych działaniach opartych na zabawie. Jeżeli nie jest to możliwe, to rodzic/opiekun może zostać przeszkolony przez terapeutę bez dziecka i później poprowadzić działania z dala od ekranu. Dzieci do wieku 10 - 12 lat nadal lubią takie zajęcia. Sugestie co do zmiany poziomu słuchania i języka mówionego są włączone do wskazówek dla terapeuty.

6. Co to są KLUCZOWE STRATEGIE wymienione w schemacie lekcji?

Kluczowe strategie odnoszą się do metod używanych jako pomoc dla dziecka w osiągnięciu celów. Zachęcamy terapeutów do wyjaśnienia rodzicom/opiekunom i modelowania strategii w celu wykorzystania ich podczas zdalnych lekcji. Terapeuta powinien przekazać następnie rodzinie informację zwrotną na temat użytej strategii oraz ewentualne sugestie, co należy poprawić. Strategie są wymienione i opisane na następnych stronach. Każda zdalna lekcja opiera się na ograniczonej liczbie strategii, aby rodzinie łatwiej było się na nich skupić. Filmy wideo pokazujące wiele różnych strategii można znaleźć pod linkiem "Rehabilitacja w domu" ("Rehab at Home") <https://blog.medel.com/tips-and-tricks/>.

7. Dlaczego we wskazówkach dla terapeuty tak często występuje zalecenie "poinstruuuj rodzica/opiekuna"?

Badania wykazują, że dzieci robią szybsze postępy, gdy ich rodzice/opiekunowie są w większym stopniu zaangażowani w rehabilitację. Instruktaż dla rodziców/opiekunów służy do przekazania im przez terapeutę wiedzy, wskazówek, strategii, oceny efektywności strategii i działań, a także do sugerowania zmian w razie potrzeby. W ten sposób rodzice lub opiekunowie nabierają pewności siebie w korzystaniu z tych strategii w codziennym życiu.

8. Jak możemy je wykorzystać?

Pokazy slajdów to po prostu animowane pliki w programie PowerPoint zrobione z wykorzystaniem obrazów i tekstu z książeczki z opowiadaniem lub piosenką. Każdy Pakiet Zdalnych Lekcji zawiera jeden pokaz. Terapeuta może wykorzystać udostępnianie ekranu do kontrolowania prędkości przekazywania treści. Alternatywnie rodzina może załadować pokaz slajdów na tablet lub smartfon. Animacje można oglądać przy pomocy programu PowerPoint (na urządzeniach z systemem Windows lub Android) lub keynote (na urządzeniach Apple). Jeżeli używane są inne aplikacje, to należy wybrać wersję "bez animacji". Terapeuci pracujący z rodzinami używającymi innego języka niż angielski mogą dostosować materiał przez wybranie "edytuj mimo to" i przetłumaczenie tekstu.

Rozpoczęcie zdalnej terapii

Podstawowe przygotowania

1. Sprawdź, jakie środki techniczne będą używane przez ciebie i rodzinę. Podstawowe wymagania dla rodziny:
 - Komputer (lub tablet/telefon, jeżeli brak komputera)
 - Kamera internetowa + mikrofon (wbudowany lub zewnętrzny)
 - Szybkie połączenie internetoweDodatkowe wymagania dla terapeuty poza wymienionymi powyżej:
 - Słuchawki z mikrofonem
 2. Sprawdź dostępne narzędzia do wideokonferencji i ustal, które będą najlepsze.
 3. Ustal osobę, która będzie ci pomagała w rozwiązywaniu ewentualnych problemów technicznych.
-

Na tydzień przed zaplanowaną lekcją

1. Sprawdź, czy rodzina dysponuje odpowiednim sprzętem i umiejętnością posługiwania się narzędziem do wideokonferencji.
 2. Przygotuj pomieszczenie do terapii. Podstawowe wymagania wobec pomieszczenia do terapii:
 - Wybierz prywatne, ciche pomieszczenie.
 - Ustaw stół i kamerę tak, aby oświetlenie twojej twarzy było jak najlepsze.
 - Zminimalizuj wizualne elementy rozpraszające w tle (preferowana jest gładka ściana).
 3. Prześlij e-mailem schemat lekcji i wszystkie materiały do wydrukowania (lub w razie potrzeby wydrukuj je i prześlij pocztą).
 4. Wykonaj połączenie próbne w celu potwierdzenia, że sprzęt jest gotowy, a rodzina ma niezbędne materiały (papierowe i inne, wymienione w schemacie lekcji).
 5. Ustal dogodny czas na przeprowadzenie lekcji.
-

Na dzień przed lekcją

1. Skontaktuj się z rodziną i potwierdź zdalne spotkanie, sprawdź, czy mają przygotowane wszystkie materiały do lekcji i spytaj, czy mają jakieś pytania. Rodzice/opiekunowie powinni przeczytać zawczasu instrukcję przygotowania lekcji, aby zrozumieć, co należy robić w każdym działaniu.
 2. Przygotuj wszystkie materiały potrzebne do lekcji. (Większość działań udaje się najlepiej wtedy, gdy terapeutka i rodzina mają takie same lub podobne materiały.)
 3. Sprawdź, czy osoba do pomocy technicznej jest dostępna.
-

Lekcja

1. Zatelefonuj do rodziny.
 2. Połącz się przez sieć, poczekaj na zestawienie połączenia i sprawdź, czy komunikacja audio i wideo działa prawidłowo.
 3. Pokieruj i poprowadź rodzinę przez działania zawarte w schemacie lekcji. Podstawowe zasady zdalnej terapii:
 - Wyjaśnij cele działania.
 - Modeluj strategie i objaśniaj, w jaki sposób i dlaczego z nich korzystasz (pamiętaj o patrzeniu w kamerę).
 - Zachęć rodzinę do zamiany ról i uważnie obserwuj, aby móc udzielać wskazówek.
 - Określ, co rodzina robiła prawidłowo.
 - Omów, jak reagowało dziecko.
 - Zasugeruj, co jest do poprawy (jeśli trzeba).
 4. Zakończ lekcję podsumowaniem i dyskusją.
 5. Poproś rodzinę o informacje na temat ewentualnych problemów technicznych.
-

Kluczowe strategie dla rozwijania umiejętności słuchowych

URZĄDZENIA SŁUCHOWE MUSZĄ BYĆ NOSZONE I WŁĄCZONE PRZEZ CAŁY DZIEŃ

Urządzenia słuchowe muszą być włączone przez cały czas kiedy dziecko nie śpi. Codziennie należy dla każdego urządzenia przeprowadzać próbę funkcjonalną słuchania (test głosek Linga), aby była pewność, że działa optymalnie.

PODEJDŹ BLIŻEJ DO MNIE

Osoba mówiąca powinna świadomie zbliżyć się do procesora dźwięku, aby sygnał akustyczny był wyraźny. Dla początkujących słuchaczy optymalna odległość wynosi od 30 do 50 cm.

"HACZYKI SŁUCHOWE"

Słowa wyrażające emocje, np. *Popatrz!, Ła!, Ojej!* powinny być używane z naciskiem, żeby przyciągnąć uwagę słuchową dziecka. Słowa te pobudzają obszar słuchowy w mózgu, aby był gotowy do wysłuchania tego, co zostanie powiedziane za chwilę.

MÓW, MÓW, MÓW

Obszerne modele językowe dostarczane dziecku służą do nauki i dają mu możliwość kopiowania. Osoba prowadząca powinna świadomie starać się mówić o tym, co właśnie robi, widzi, słyszy i myśli (mówienie do siebie) oraz mówić o tym, na co patrzy dziecko, co robi, co prawdopodobnie słyszy i myśli (mówienie równoległe).

MAMY TO SAMO NA MYŚLI

Osoba prowadząca powinna świadomie starać się określić, o czym myśli dziecko i skomentować to, aby myśli te zostały wyrażone słowami. Dziecko może przykładowo patrzeć przez okno, a osoba prowadząca może to skomentować: "Myślę, że chciałabyś pobawić się na dworze. Ale... ojej! Pada deszcz."

AKCENTOWANIE AKUSTYCZNE

Osoba mówiąca może wykorzystać kilka metod, aby język mówiony był bardziej interesujący dla słuchacza. Metody te obejmują tzw. mowę matczyną, parentezę, bardziej zróżnicowaną tonację (melodyjne dźwięki), nieco wolniejsze tempo, rozmyślne używanie pauz, a także nacisk na ważne słowa przez umieszczenie ich na końcu zdania lub wypowiedzenie ich w inny sposób.

PO PIERWSZE SŁUCHANIE

Słuchanie mówionych słów powinno mieć pierwszeństwo przed innymi informacjami dostarczanyimi dziecku za pośrednictwem wzroku lub dotyku, aby zapewnić pobudzenie obszaru słuchowego w mózgu przez dźwięki i głos. Strategia ta wspomaga zdolność dziecka do zwracania uwagi na język mówiony, a później do rozumienia go. Przykładem może być schowanie zabawki do miękkiej torby i mówienie o zabawce, zanim się ją pokaże dziecku.

STOSUNEK SYGNAŁ/SZUM – OTOCZENIE AKUSTYCZNE

Elementy otoczenia powinny być w przemyślany i świadomy sposób skonfigurowane tak, aby szum tła był wyraźnie cichszy niż głos osoby mówiącej. Na przykład, okna powinny być zamknięte, aby hałas uliczny był wytłumiony, a telewizję i muzykę należy wyłączyć. W optymalnych warunkach akustycznych głos osoby mówiącej powinien być o 15 do 25 dB głośniejszy niż szum tła.

CZEKAJ, CZEKAJ I POCZEKAJ JESZCZE TROCHĘ

Osoba prowadząca podaje obszerne modele językowe (MÓW, MÓW, MÓW), a potem czeka mając nadzieję, że zachęci to dziecko do włączenia się w konwersację. Oczekiwanie, że dziecko będzie mówić realizowane jest przez czekanie w ciszy, nachylenie się w stronę dziecka, uśmiech i potakiwanie.

CO TO SĄ KLUCZOWE STRATEGIE?

Strategie opisane na kolejnych stronach mają za zadanie wzmocnić zdolność rozwoju słuchania oraz języka mówionego przy wykorzystaniu urządzeń wspomagających słyszenie. Terapeuci i nauczyciele powinni modelować różne strategie na każdej lekcji oraz instruować opiekunów, jak stosować te strategie w warunkach domowych, aby pomóc dziecku we włączeniu słuchania oraz języka mówionego we wszystkie aspekty życia.

Kluczowe strategie dla rozwijania umiejętności słuchowych

SABOTAŻ

Należy stworzyć lub zaaranżować problem bądź trudną sytuację, w której dziecko będzie miało okazję porozumiewać się na ten temat. Można oczekiwać, że dziecko będzie próbowało rozmawiać o problemie lub zwróci się o pomoc w jego rozwiązaniu. Przykładem może być umieszczenie ulubionej zabawki dziecka wysoko, poza jego zasięgiem.

ROZSZERZANIE I ROZBUDOWYWANIE

Wypowiedź dziecka należy powtórzyć z prawidłowymi znacznikami gramatycznymi (Rozszerzanie) lub dodać dalszą część informacji (Rozbudowywanie). Na przykład, gdy dziecko powie "dzidzia kąpiel" odpowiedź z rozszerzeniem brzmi: "Tak, to jest kąpiel dla dzidzi", a odpowiedź z rozbudowaniem: "Tak, włóżmy dzidzie do jej kąpeli".

SŁUCHOWE SPRZĘŻENIE ZWROTNE

Należy oczekiwać, że dziecko będzie próbowało kopiować model dźwięku, słowa lub zdania wypowiedzianego przez osobę prowadzącą. Strategia ta daje dziecku możliwość usłyszenia najpierw prawidłowej produkcji, a bezpośrednio potem porównania jej brzmienia w jego wykonaniu. Oczekiwanie, że dziecko spróbuje naśladować osobę prowadzącą wymaga wyraźnej wypowiedzi i czekania (CZKAJ, CZKAJ, CZKAJ I POCZEKAJ JESZCZE TROCHĘ).

MÓJ GŁOS MA ZNACZENIE!

Każda, nawet niewielka próba produkcji dźwięku lub słowa przez dziecko powinna zostać zaakceptowana i doceniona. Akceptacja pomaga dzieciom zrozumieć znaczenie używania przez nie głosu i stanowi motywację do częstszego ćwiczenia mowy. Połącz tę strategię z ROZSZERZANIEM I ROZBUDOWYWANIEM przez wyraźne powtórzenie lub przybliżenie słowa.

UŻYWAJ ALTERNATYW

Dostarczanie modeli językowych odbywa się przez zadawanie dziecku pytań wyboru, aby mogło podjąć decyzję i skopiować model. Na przykład: "Chcesz jabłko czy banana?", albo dla bardziej zaawansowanego dziecka: "Chcesz duże czerwone jabłko czy małe zielone jabłko?"

BUDUJ PAMIĘĆ SŁUCHOWĄ

W miarę rozwoju umiejętności dziecka należy świadomie zwiększać liczbę elementów informacji, które dziecko ma usłyszeć i zapamiętać. Z latami doświadczenia słuchowego następuje stopniowy wzrost od jednego, krytycznego elementu informacji na końcu zdania do czterech lub więcej elementów informacji zawartych w zdaniu lub zdaniach. Przykładem pierwszego poziomu pamięci słuchowej może być: "Znajdź psa." Przykładem czwartego poziomu pamięci słuchowej może być: "Schowaj klucze taty pod książką."

PODSUMOWANIE SŁUCHOWE

Dobrze znana piosenka, fraza lub zdanie może być dla dziecka okazją do zademonstrowania, że je rozpoznaje i może się przyłączyć. Osoba prowadząca rozpoczyna piosenkę lub zdanie, zatrzymuje się przed końcem i czeka aż dziecko dokończy frazę. Przykładem może być kołysanka: "Aaa, kotki..."

MUZYKA, MUZYKA, MUZYKA

Należy zadbać o to, żeby dziecko miało kontakt z muzyką i śpiewem, szczególnie w postaci łatwych piosenek i rymowanek dla dzieci. Śpiewanie jest naturalną formą AKCENTOWANIA AKUSTYCZNEGO, stymuluje wiele obszarów mózgu. Powtórzenia w piosenkach dla dzieci ułatwiają naukę słownictwa i budowy zdania.

KSIĄŻKI, KSIĄŻKI, KSIĄŻKI

Wspólne czytanie książek, proces, w którym osoba dorosła zachęca dziecko do interakcji podczas czytania, może służyć do rozwijania u dziecka słownictwa, składni, wiedzy ogólnej oraz rozumienia myśli, uczuć i poglądów innych osób, a także umiejętności czytania i pisanie. Przykładem strategii wspólnego czytania książek może być dodawanie przez osobę prowadzącą jednego lub dwóch komentarzy na stronie i CZEKANIE na komentarz dziecka. Regularne wspólne czytanie książek jest bardzo wskazane.

Informacje o poziomach

Wskazuje cele słuchowe

Wskazuje cele dla języka mówionego

Wskazuje cele poznawcze oraz odnoszące się do Teorii Umysłu

JAK WYBRAĆ POZIOM?

POZIOM 1

Dziecko uczy się słuchać, zwracać uwagę i rozumieć **1 element** informacji. Język mówiony jest prezentowany dziecku w prostych, krótkich zdaniach z wykorzystaniem technik akcentowania akustycznego, aby ułatwić dziecku zwrócenie uwagi na nową informację.

Dziecko używające **pojedynczych słów**, posiada zasób słownictwa liczący do 200 wyrazów i może zacząć łączenie słów w kombinacje dwuwyrazowe. Dziecko zaczyna używać różnych samogłosek i spółgłosek.

"Poznanie" odnosi się do sposobu, w jaki się uczymy oraz zdobywamy wiedzę i zrozumienie naszego świata. Pragmatyka dotyczy społecznego używania języka i jest ściśle związana z komunikacją interakcyjną. Obejmuje tzw. **Teorię umysłu**. "Teoria umysłu" odnosi się do umiejętności myślenia, którą rozwijamy z upływem czasu, w celu objaśnienia i przewidywania zachowań własnych oraz innych osób. Niektóre umiejętności poznawcze i odnoszące się do Teorii Umysłu mają charakter rozwojowy; rozwijają się w miarę jak dziecko rośnie. Jednakże zależność między wieloma umiejętnościami poznawczymi, z zakresu Teorii Umysłu oraz językowymi jest skomplikowana. W początkowych latach życia dziecka każda z tych umiejętności w zmieniającym się stopniu wywiera wpływ na pozostałe. Starsze dziecko pracujące na poziomie 1 może już dysponować bardziej zaawansowanymi umiejętnościami poznawczymi oraz z zakresu Teorii Umysłu i wymagać lepszych umiejętności językowych do wyrażenia siebie. Odwrotnie, młodsze dziecko pracujące na poziomie 3 może być pod względem rozwojowym niegotowe do sprostania niektórym celom z zakresu Teorii Umysłu.

POZIOM 2

Dziecko uczy się słuchać, zwracać uwagę i rozumieć **2 elementy** informacji. Język mówiony jest prezentowany dziecku w dłuższych zdaniach z wykorzystaniem Technik Akcentowania Akustycznego, aby zachęcić dziecko do zwrócenia uwagi na wszystkie informacje w zdaniu.

Dziecko tworzy **kombinacje 2 do 3 słów**, posiada zasób słownictwa liczący 200 do 2000 wyrazów i zaczyna używać niektórych znaczników gramatycznych. Dziecko używa wszystkich samogłosek i spółgłosek z wczesnego etapu rozwoju mowy.

POZIOM 3

Dziecko jest wprawnym słuchaczem uczy się zwracać uwagę, rozumieć i pamiętać **3 elementy** informacji. Język mówiony jest prezentowany dziecku w zróżnicowanych, złożonych zdaniach z wykorzystaniem Technik Akcentowania Akustycznego, dla zachęcenia dziecka do zwrócenia uwagi na elementy gramatyczne w zdaniu.

Dziecko tworzy **zdania z 4 do 5 słów oraz pytania**, posiada zasób słownictwa liczący ponad 2000 wyrazów i używa wielu różnych znaczników gramatycznych. Dziecko stopniowo opanowuje spółgłoski z późniejszego etapu rozwoju mowy.

Data:

Nazwisko i imię: Wiek: Wiek słuchowy:

DZIAŁANIE	CELE						
6 głosek:	ucho lewe	a	u	i	sz	s	m
	ucho prawe	a	u	i	sz	s	m

			
NA RYBY MATERIAŁY Transport L1 A1 lub Transport L2 A1 lub Transport L3 A1	- L1 (poziom 1) Dziecko identyfikuje 1 obiekt (np. <i>Czy masz samochód?</i>) - L2 (poziom 2) Dziecko identyfikuje 2 obiekty (np. <i>Czy masz samochód i łódkę?</i>) - L3 (poziom 3) Dziecko identyfikuje 3 obiekty (np. <i>Czy masz samochód, samolot i łódkę?</i>)	- Dziecko mówi: 1 słowo (słownictwo transportowe) - łączy 2 rzeczowniki przy pomocy <i>i</i> - łączy 3 rzeczowniki przy pomocy <i>i</i>	Dziecko rozpoznaje i wyraża emocje w trakcie gry
SEGREGUJEMY MATERIAŁY - Transport A2 - Transport A2 Plansza do segregowania	- Dziecko segreguje zwierzęta i pojazdy przez słuchanie: - etykiet (+ dźwięku, jeśli trzeba) - opisu	- Dziecko powtarza nazwy zwierząt i pojazdów lub wydaje dźwięki - łączy słowa tworząc opis (np. cztery nogi/cztery koła, na farmie/na drodze)	Dziecko segreguje przez identyfikację jako przynależne do kategorii
GDZIE TO PASUJE? MATERIAŁY Transport A3	- Dziecko wykonuje polecenie zawierające 1 słowo kluczowe 2 słowa kluczowe - Zwraca uwagę na przyimki (np. w, na, przez)	- Dziecko mówi: - Jedno słowo (np. pojazd lub miejsce) - Kombinacje słów (np. pojazd + miejsce) - Kombinacje słów (np. pojazd + czasownik + miejsce lub przyimek + określnik + rzeczownik)	- Dziecko rozumie relacje pomiędzy rzeczami - Mówi o własnych doświadczeniach
DŁUGA DROGA DO SKLEPU MATERIAŁY - Transport A4 - Transport A4 Pojazdy - Transport A4 wersja elektroniczna	- Dziecko wykonuje polecenia w kontekście - Rozumie dwuczęściową sekwencję połączoną <i>a potem</i> - Zwraca uwagę na szyk zdania	- Dziecko powtarza lub mówi rzeczowniki lub czasowniki dotyczące transportu - łączy rzeczowniki używając <i>a potem</i> - Powtarza opowieść	Dziecko dokonuje wyboru lub zgaduje

DZIAŁANIE

1. Na ryby

PRZYGOTOWANIE

Rodzic/opiekun powinien wydrukować wybrane materiały na grubym papierze. Musi też wyciąć karty do gry.

INSTRUKCJA

Rodzic/opiekun i dziecko mają zamiar zagrać kartami w "Na Ryby". Terapeuta obserwuje, instruuje rodzica/opiekuna na temat strategii wymienionych poniżej i przekazuje mu informację zwrotną o wynikach dziecka pod kątem realizacji celów.

MATERIAŁY

Wybierzcie odpowiednio do poziomu dziecka: L1 - najłatwiejsze, L3 - najtrudniejsze

- Transport L1 A1
- Transport L2 A1
- Transport L3 A1

Zasady gry w "Na Ryby".

1. Zanim zaczniecie grać, przyjrzyjcie się dobrze kartom i opowiedzcie wspólnie o nich. Każda karta z czerwoną krawędzią różni się od innych. Każda 'czerwona' karta ma pasującą do niej kartę z niebieskim brzegiem. Celem gry jest zebranie pasujących do siebie par.
2. Potasujcie dokładnie karty i rozdajcie po pięć kart dla każdego z graczy. Pozostałe karty ułóżcie na stole obrazkami do dołu jako plik do pobierania.
3. Każdy z graczy sprawdza swoje karty, znajduje pary i odkłada je na stół.
4. Grę rozpoczyna się przez wybranie jednej z kart i – bez pokazywania jej – zadanie dziecku pytania: "Czy masz...?" (dla poziomu L1 będzie to jeden pojazd, dla poziomu L2 dwa pojazdy, a dla L3 trzy pojazdy).
5. Jeżeli dziecko ma taką kartę w ręce to oddaje ją i zebraną w ten sposób parę odkłada się na stół. Jeżeli nie, to dziecko mówi: "Na Ryby". Wtedy rodzic/opiekun musi pobrać kartę z pliku na stole. Jeżeli pobrana karta pasuje do tej, którą masz w ręce, odkładasz parę na stół.
6. Następnie przychodzi kolej na dziecko, które pyta o kartę. Gra trwa aż do zebrania wszystkich par.

KLUCZOWE STRATEGIE

PO PIERWSZE SŁUCHANIE i KANAPKA SŁUCHOWA Poinstruj rodzica/opiekuna, że podczas zadawania dziecku pytania powinien trzymać kartę/karty schowane, aby dziecko skupiło uwagę na informacji słuchowej przed otrzymaniem informacji wzrokowej. Jeżeli dziecko nie potrafi znaleźć karty lub nie rozumie, zasugeruj strategię Kanapki Słuchowej, która pomaga w budowaniu pamięci słuchowej i rozumieniu nowych słów. Najpierw należy zadać pytanie zgodnie z zasadą Po Pierwsze Słuchanie, a jeżeli to konieczne można pozwolić dziecku zerknąć na kartę, następnie powtórzyć pytanie tworząc Kanapkę Słuchową.

KLUCZOWE STRATEGIE

SŁUCHOWE SPRZĘŻENIE ZWROTNE: Gdy przyjdzie kolej na dziecko, aby powiedziało "Na Ryby", podpowiedz rodzicowi/opiekunowi, żeby podał model językowy, aby dziecko mogło go powtórzyć. Oczekiwanie, że dziecko powtórzy słowa, bazuje na dostarczeniu wyraźnego modelu językowego i czekaniu na wokalizację przed wykonaniem ruchu. Metoda ta pozwala dziecku usłyszeć wymagany zwrot językowy tuż przed próbą wypowiedzenia go oraz daje możliwość porównania wypowiedzi dziecka z prawidłowym modelem. Ułatwia to dziecku rozwijanie umiejętności monitorowania mowy, które służą do samodzielnego krygowania błędów mowy.

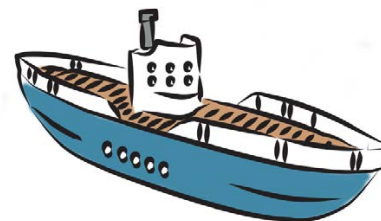
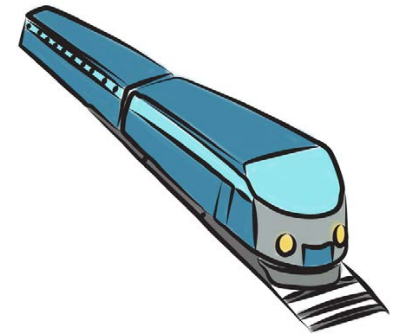
AKCENTOWANIE AKUSTYCZNE: Naucz rodzica/opiekuna korzystania z Akcentowania Akustycznego przy powtarzaniu tego, co powiedziało dziecko w celu zwrócenia uwagi na wszystkie dźwięki lub słowa pominięte przez dziecko. Techniki Akcentowania Akustycznego obejmują mówienie w nieco wolniejszym tempie, wypowiadanie z naciskiem nazw pojazdów, robienie pauzy przed trudnymi słowami, zmianę natężenia głosu (np. podawanie szeptem nazwy pojazdu oraz być może spójnika i).

KLUCZOWA STRATEGIA

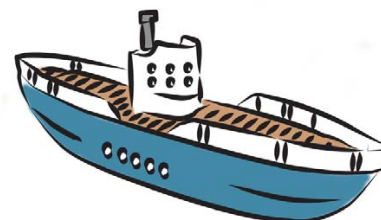
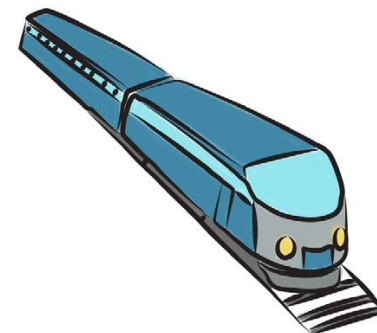

MÓW, MÓW, MÓW: Poinstruj rodziców/opiekunów, aby mówili o odczuciach, które pojawiają się w miarę postępu gry, co pozwoli dziecku zrozumieć jej cel i pomoże w rozwoju umiejętności z zakresu teorii umysłu – identyfikowania oraz oznaczania uczuć. *Ojej! Nie mam pary. Mam nadzieję, że niedługo będę miała. O tak! Ty to masz szczęście. Jeszcze jedna para.*

1. Na ryby

1. Na ryby

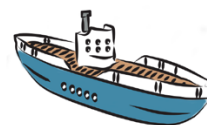
1. Na ryby

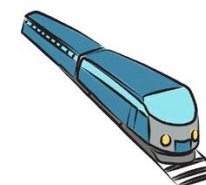
Transport

Transport

Transport

Transport

Transport

Transport

Transport

Transport

1. Na ryby

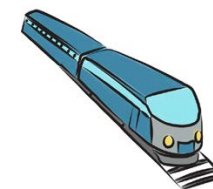
Transport

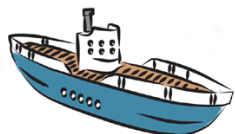
Transport

Transport

Transport

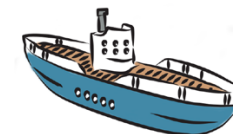
Transport

Transport

Transport

Transport

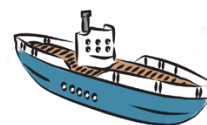
1. Na ryby

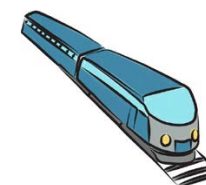
Transport

Transport

Transport

Transport

Transport

Transport

Transport

Transport

1. Na ryby

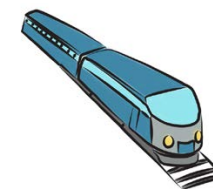
Transport

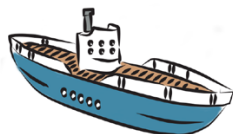
Transport

Transport

Transport

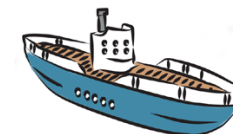
Transport

Transport

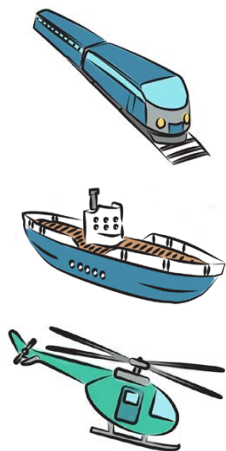

Transport

Transport

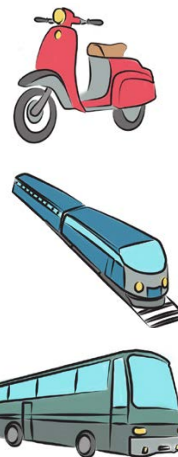
1. Na ryby

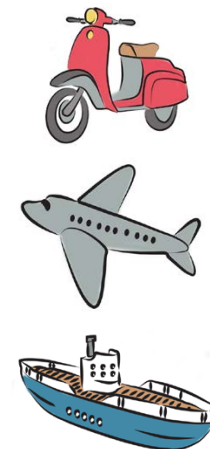
Transport

Transport

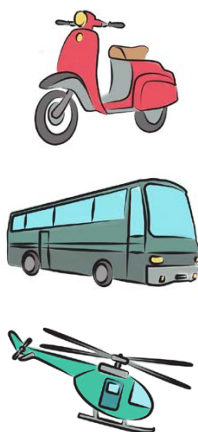
Transport

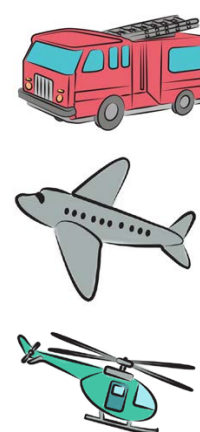
Transport

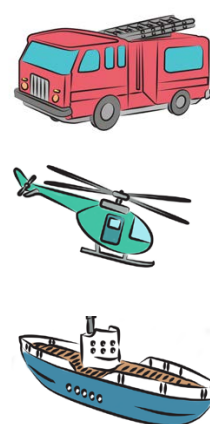
Transport

Transport

Transport

Transport

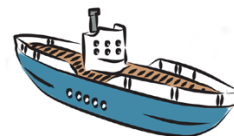
1. Na ryby

Transport

Transport

Transport

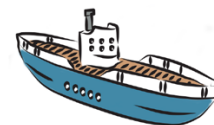
Transport

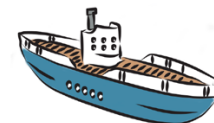
Transport

Transport

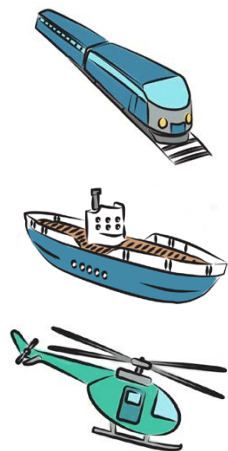

Transport

Transport

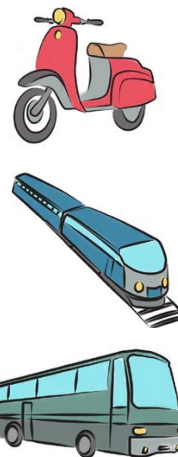
1. Na ryby

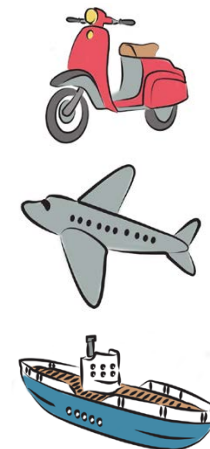
Transport

Transport

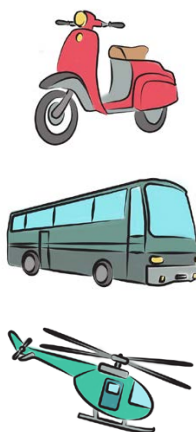
Transport

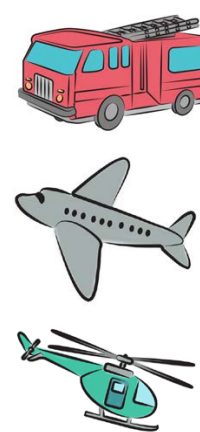
Transport

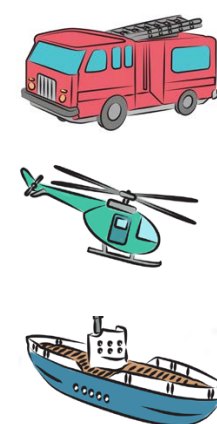
Transport

Transport

Transport

Transport

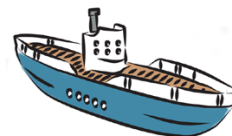
1. Na ryby

Transport

Transport

Transport

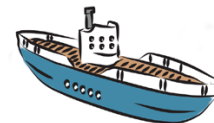
Transport

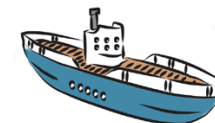
Transport

Transport

Transport

Transport

DZIAŁANIE

2. Segregujemy

PRZYGOTOWANIE

Terapeuta i rodzic/opiekun drukują materiały, wycinają karty Transport A2 i rozkładają je na stole.

INSTRUKCJA

Macie zamiar bawić się w zgadywanie.

1. Macie zamiar zagrać w "Zgadnij, co mam?", a następnie posegregować obrazki na planszy.
2. Terapeuta zaczyna grę wybierając kartę, podaje wskazówkę i oczekuje, że rodzic/opiekun oraz dziecko będą jej wspólnie poszukiwać. Dla początkującego słuchacza wskazówka może zawierać dźwięk (np. *Mam samochód, brum, brum.*) Dla bardziej zaawansowanego słuchacza wskazówka może zawierać informacje o kategorii oraz opis (np. *Jest to pojazd z czterema kołami i pięcioma miejscami.*)
3. Gdy karta zostanie znaleziona, można ją przykleić do planszy.
4. Zamieniajcie się rolami.

MATERIAŁY

- Transport A2
- Transport A2 Plansza do segregowania
- Nożyczki i klej

KLUCZOWE STRATEGIE

PO PIERWSZE SŁUCHANIE: Przypomnij rodzicowi/opiekunowi aby użył słowa zanim pokaże lub wybierze każdy z obrazków. Początkujący słuchacz musi kilka razy usłyszeć słowo w naturalnym kontekście zanim będzie w stanie połączyć znaczenie ze słowem. Zachęć rodzica/opiekuna do powtórzenia twojego polecenia, jeżeli dziecko ma trudności. Da to dziecku drugą szansę usłyszenia polecenia w lepszych warunkach akustycznych.

MUZYKA, MUZYKA, MUZYKA: Powtórzenia tekstu w piosenkach są skutecznym sposobem wielokrotnego podawania słów w kontekście z dodatkiem Akcentowania Akustycznego przez melodię i rytm. Spróbuj wyszukać i wykorzystać piosenki zawierające możliwie jak najwięcej zwierząt oraz pojazdów. Gdy się skończą, przygotuj nowe piosenki. Wybieraj melodie, które różnią się od innych piosenek i dobieraj proste słowa, aby dać dziecku następną możliwość kojarzenia znaczenia ze słowami.

KLUCZOWE STRATEGIE

PODEJDŹ BLIŻEJ DO MNIE: Poinstruuuj rodzica/opiekuna, aby przy podawaniu modeli językowych siedział blisko dziecka. W ten sposób dziecko będzie miało najlepszy dostęp do informacji słuchowych. Zachęć rodziców/opiekunów do powtarzania twoich wskazówek, aby dziecko słyszało je wyraźniej i z powtórzeniem.

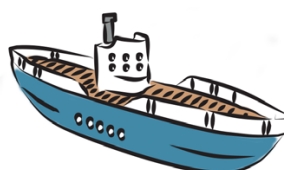
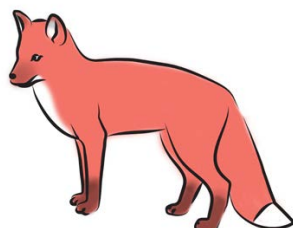
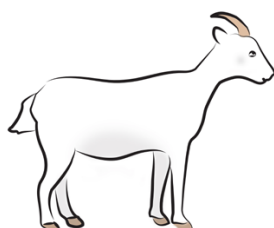
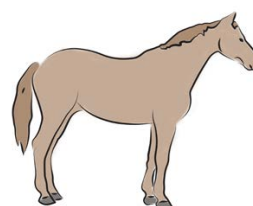
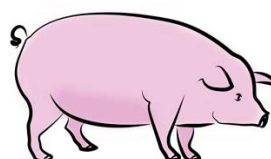
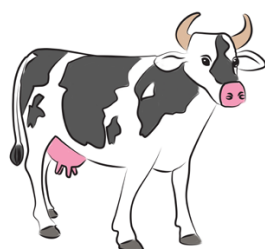
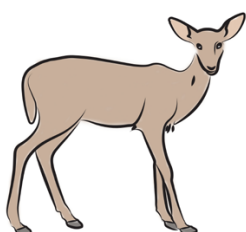
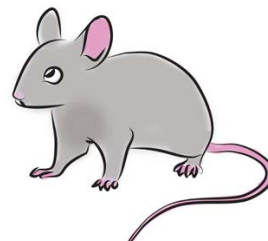
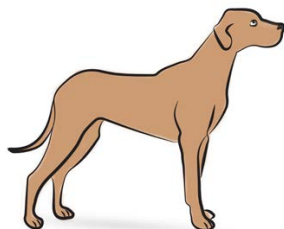
UŻYWAJ ALTERNATYW: Gdy przy podawaniu wskazówek przyjdzie kolej na dziecko, poinstruuuj rodzica, w jaki sposób - z wykorzystaniem pytania wyboru - może dostarczyć dziecku model językowy nieco powyżej poziomu jego spontanicznej wypowiedzi, aby dziecko mogło go skopiować. Jeżeli dziecko używa dźwięków wydawanych przez pojazd/zwierzę, to wskazówka może zawierać słowa: *Chcesz wybrać skuter czy konia?* Dla bardziej zaawansowanych dzieci wskazówki z alternatywą pomagają utrwalać rozumienie kategorii. *Wybierasz pojazd czy zwierzę?* Dla dzieci uczących się budować zdania złożone dodaj zwroty opisowe. *Chcesz wybrać zwierzę z długim ogonem czy zwierzę z rogami?*

KLUCZOWA STRATEGIA

MÓW, MÓW, MÓW: Rozumienie, w jaki sposób należy segregować słowa, pomaga dziecku rozwijać umiejętności konieczne do przechowywania słownictwa w pamięci w taki sposób, żeby można je było później odszukać, gdy będą potrzebne. Naucz rodziców/opiekunów mówienia o kategoriach, do których należą słowa, ich cechach i funkcjach, dzięki czemu dziecko będzie lepiej rozumiało związki dotyczące danego słowa oraz jego relacje z wyrazami, które dziecko ma już w swoim słownictwie.

2. Segregujemy

2. Segregujemy

DZIAŁANIE

3. Gdzie to pasuje?

PRZYGOTOWANIE

Rodzic/opiekun drukuje materiały. Rodzic/opiekun i dziecko mają zamiar narysować linie łączące pojazd z miejscem, do którego pojazd pasuje. Terapeuta obserwuje, instruuje rodzica/opiekuna na temat strategii wymienionych poniżej i przekazuje mu informację zwrotną o wynikach dziecka pod kątem realizacji celów.

MATERIAŁY

- Transport A3
- Kolorowe ołówki

INSTRUKCJA

Macie zamiar bawić się w "Gdzie to pasuje?"

1. Opowiedz, a potem wskaż samochód i wyjaśnij dziecku, że musicie razem znaleźć miejsce, do którego pasuje samochód.
2. Opowiedz, a potem pokaż dziecku możliwości wyboru po prawej stronie kartki.
3. Wyjaśnij dziecku, dlaczego samochód nie pasuje do jeziora.
4. Zwróć uwagę dziecka na most oraz drogi.
5. Zachęć dziecko do dokonania wyboru pytając: "Chcesz, żeby samochód jechał przez most czy drogą?"
6. Naucz dziecko, jak narysować linię od samochodu do wybranego obrazka.
7. Powtórzcie to samo dla pozostałych pojazdów.

KLUCZOWE STRATEGIE

PO PIERWSZE SŁUCHANIE i KANAPKA SŁUCHOWA: Omówienie a potem wskazanie jest łatwym sposobem zapamiętania, jak używać strategii Po Pierwsze Słuchanie w tym działaniu. Słowa potrzebują kilku chwil, żeby dotrzeć do mózgu dziecka, zatem kora słuchowa ma możliwość nauczyć się wykonywać swoje zadanie. Poinstruuuj rodzica/opiekuna, aby wybierał i omawiał pojazdy bez zachowania kolejności, żeby słuchanie było bardziej wymagającym zadaniem, a potem żeby czekał przez pewien czas w celu sprawdzenia, czy dziecko jest w stanie znaleźć właściwy pojazd. Jeżeli jest to zbyt trudne zadanie, rodzic/opiekun powinien wskazać i powtórzyć nazwę lub opis pojazdu uzupełniając tym samym Kanapkę Słuchową.

AKCENTOWANIE AKUSTYCZNE: Przyimki *do* i *po* występujące w tym działaniu mogą się mylić. Zrób pauzę przed frazą przyimkową i lekko zaakcentuj słowo oznaczające miejsce. *Skuter pasuje... do drogi.*

KLUCZOWE STRATEGIE

UŻYWAJ ALTERNATYW: Stosowanie pytań wyboru ułatwia dziecku osiągnięcie celów w zakresie języka mówionego przez dostarczanie odpowiednich modeli językowych tuż przed próbą wypowiedzi. Dziecku pracującemu nad produkcją pojedynczych słów należy zadawać pytania zawierające po jednym kluczowym słowie dla obu stron alternatywy (np.: *Myślisz, że samochód pasuje do jeziora czy do drogi?*) Dziecku pracującemu nad produkcją kombinacji słów należy podawać modele kombinacji słów dla obu stron alternatywy (np. *Hmm, jak myślisz, samochód jeździ po jeziorze, czy samochód jeździ po drodze?*)

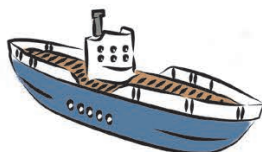
PODEJDŹ BLIŻEJ: Naucz rodzica/opiekuna, aby w tym działaniu siedział ramię w ramię z dzieckiem. Zminimalizuje to możliwość czytania z ruchu warg i przesunie środek ciężkości na słuchanie. Ponadto zapewni optymalny sygnał akustyczny do słuchania trudnych markerów gramatycznych: przyimków (*do*, *w*), określników oraz końcówek czasowników odmienianych przez osoby.

KLUCZOWA STRATEGIA

MÓW, MÓW, MÓW: Gdy każdy pojazd jest oznaczony i każde miejsce zidentyfikowane, naucz rodziców/opiekunów mówienia o przeżyciach, jakie mieli korzystając z danego środka transportu. Ułatwia to rozwijanie umiejętności narracyjnych. *Pamiętasz, jechaliśmy pociągiem, jak byliśmy w zoo. Kupiliśmy bilet i włożyliśmy go do maszyny.* Ponadto zachęć rodzica/opiekuna, żeby dostarczył dziecku model dla zapytania ciebie o twoje doświadczenia. Możesz spytać panią (*imię terapeuty*): *"Czy jechała pani pociągiem?"*

3. Gdzie to pasuje?

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

DZIAŁANIE

4. Długa droga do sklepu

PRZYGOTOWANIE

Wydrukujcie i wytnijcie Transport A4 Pojazdy. Wydrukujcie Transport A4 "Długa droga do sklepu" i zszyjcie razem tworząc książeczkę.

INSTRUKCJA

Macie zamiar bawić się w historyjkę "Długa droga do sklepu". Jeżeli wybieriecie wersję elektroniczną, terapeuta może załadować książeczkę i udostępnić ją na ekranie lub śledzić akcję na własnym urządzeniu, podczas gdy rodzic/opiekun będzie prowadził działanie. Terapeuta obserwuje, instruuje rodzica/opiekuna na temat strategii wymienionych poniżej i przekazuje mu informację zwrotną o wynikach dziecka pod kątem realizacji celów.

MATERIAŁY

- Transport A4
- Transport A4 Pojazdy
- Nożyczki, zszywacz i klej
- Transport A4

1. Nadajcie dziewczynce imię.
2. Wyjaśnijcie dziecku, że dziewczynka mieszka daleko od sklepu.
3. Wy tłumaczcie, że najpierw dziewczynka musi się przedostać z wyspy na brzeg.
4. Wersja papierowa: Spójrzcie na pojazdy i zgadnijcie, który pojazd wybierze dziewczynka, aby dostać się z wyspy na plażę. Wklejcie pojazd w szarą ramkę, która jest w książeczce. Wersja cyfrowa: Spójrzcie na pojazdy i zgadnijcie, który pojazd wybierze dziewczynka. Kliknijcie w szarą ramkę, żeby zobaczyć prawidłową odpowiedź.
5. Wymyślcie słowa pasujące do tej strony. Wpiszcie je u dołu strony, jeżeli używacie wersji papierowej.
6. Odwróćcie stronę (lub kliknijcie, przesuniecie palcem, aby ją odwrócić) i powtórzcie dla każdego miejsca.

KLUCZOWE STRATEGIE

PO PIERWSZE SŁUCHANIE i KANAPKA SŁUCHOWA: Wyjaśnij, co należy zrobić, używając najpierw słów, a potem dodając gesty, żeby pomóc dziecku w zrozumieniu instrukcji. Jeżeli dziecko ma trudności ze zrozumieniem poleceń, poinstruuj rodzica/opiekuna w 3 poniższych krokach, w jaki sposób powinien wspomagać rozumienie słuchowe.

1. Używaj słów: *Musimy powycinać wszystkie pojazdy. Czekaj*
2. *Musimy powycinać wszystkie pojazdy* + delikatna wskazówka niewerbalna (np. Czekaj i patrz na nożyczki.)
3. *Wytnijmy wszystkie pojazdy* + jednoznaczna wskazówka niewerbalna (np. Czekaj i wskaż palcem nożyczki.) *Świetnie, masz nożyczki. Teraz możesz wyciąć wszystkie pojazdy.*

AKCENTOWANIE AKUSTYCZNE i HACZYKI SŁUCHOWE: Gdy książeczka jest już złożona poinstruuj rodziców/opiekunów, aby akcentowali słowa *a potem* zanim odwrócą stronę w celu zwrócenia uwagi dziecka na te słowa stanowiące połączenie oraz wzbudzenia zainteresowania następną stroną. W przypadku udostępniania ekranu z pokazem slajdów terapeuta może kontrolować treść i używać słów przyciągających uwagę w celu wzbudzenia oczekiwań i podtrzymania zainteresowania ze strony dziecka. *Na miejsca, gotowi, start!*

KLUCZOWE STRATEGIE

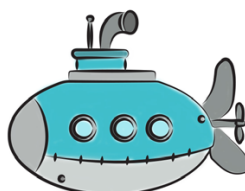
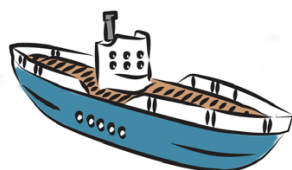
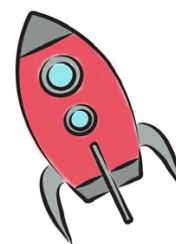
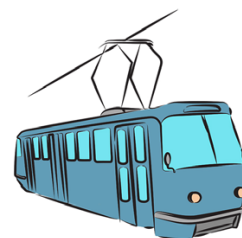
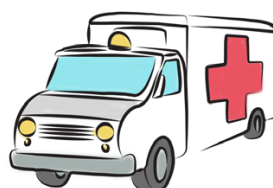
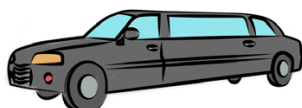
AKCENTOWANIE AKUSTYCZNE: Papierowa wersja książeczki może się okazać różna dla każdego, kto ją wykonuje. Dzieje się tak, ponieważ każdy może mieć własne, różne pomysły. Słowa, których używamy mówiąc o pomysłach zaliczają się do słownictwa z zakresu teorii umysłu. Naucz rodziców/opiekunów akcentowania tych słów, gdy mówią o dokonywaniu wyboru. *Ja myślę, że chciałaby mieć tódk podwodną. Ale może ty myślisz o czymś innym. Czy myślisz, że potrzebna jej jest tódk podwodna czy żaglówka?* W przypadku pokazu slajdów akcentuj czasowniki, gdy zgadujesz, a potem omawiaj swoje przypuszczenia. *Ty myślałaś o pociągu, a ja przypuszczałam, że o autobusie.*

UŻYWAJ ALTERNATYW i SŁUCHOWE SPRZĘŻENIE ZWROTNE: Cyfrowa wersja tego materiału oferuje mniejszy wybór pojazdów na każdej ze stron. Ułatwia to dostarczanie dziecku słów jako modelu do słuchania, dokonania wyboru, a potem do porównania jego wypowiedzi z modelem podanym przez osobę dorosłą. *Jak ci się wydaje? Czy przypuszczasz, że to tódk podwodna, statek czy tódka?*

KLUCZOWE STRATEGIE

PODEJDŹ BLIŻEJ DO MNIE i MÓW, MÓW, MÓW Dzieci często dobrze sobie radzą z mediami cyfrowymi, ale programy komercyjne mogą zawierać muzykę w tle oraz język, który jest zbyt skomplikowany dla początkujących słuchaczy, aby mogli się z niego uczyć. Użycie zwykłego pokazu slajdów w PowerPointcie ma tę przewagę, że łączy wysoki poziom zaangażowania z możliwością indywidualnego dopasowania poziomu słuchowego i językowego. Poinstruuj rodziców/opiekunów, w jaki sposób mają mówić o dokonywaniu wyboru, zgadywaniu oraz wynikach. Dodaj, kto zgadł prawidłowo, a kto się pomylił. Poinformuj ich, że zgadywanie, gdy nie znamy prawidłowej odpowiedzi, pomaga w rozwijaniu umiejętności z zakresu Teorii Umysłu nazywanej dostępnym do wiedzy.

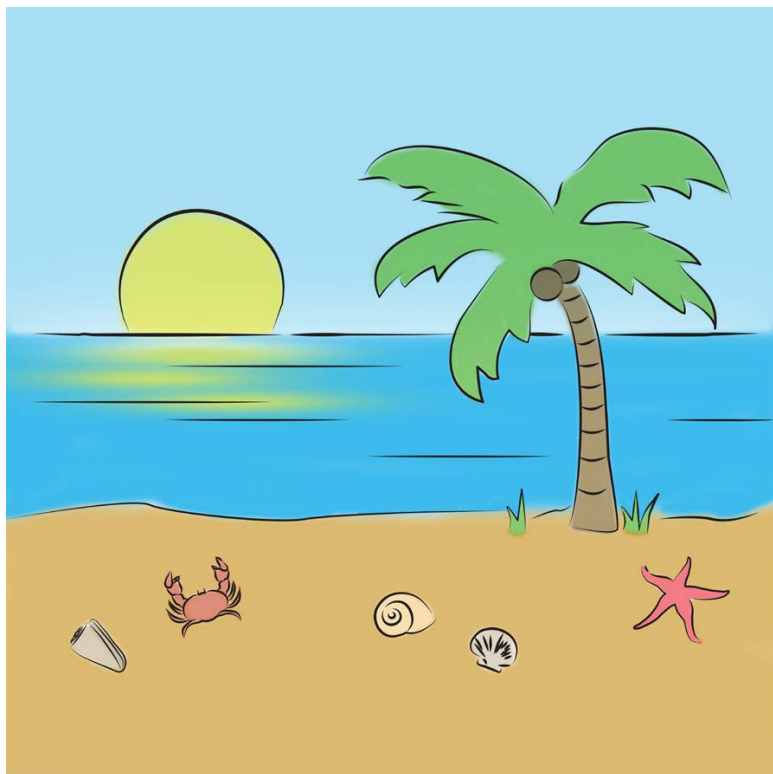
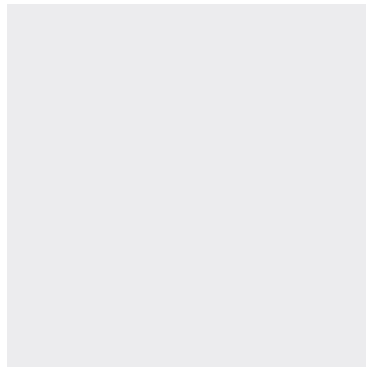
4. Długa droga do sklepu

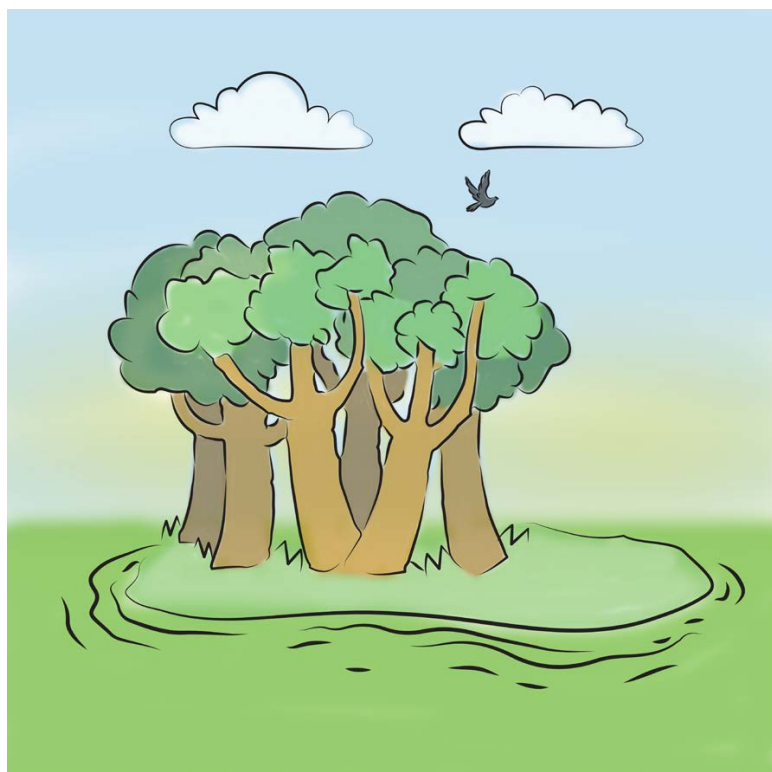
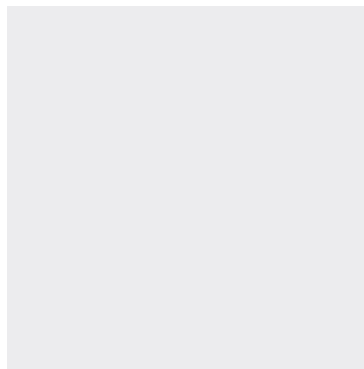

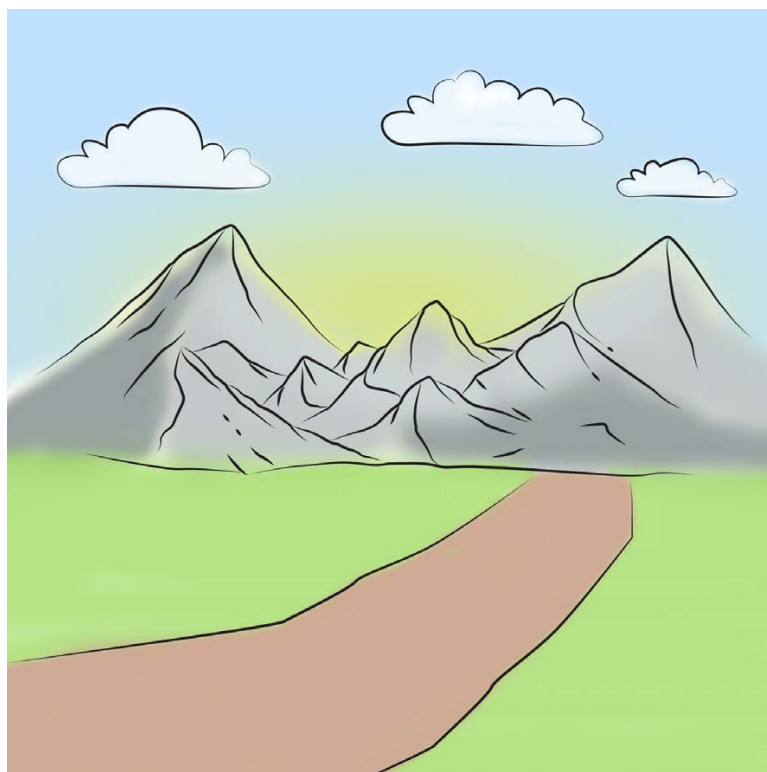
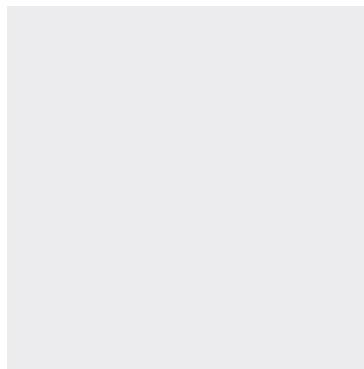
4. Długa droga do sklepu

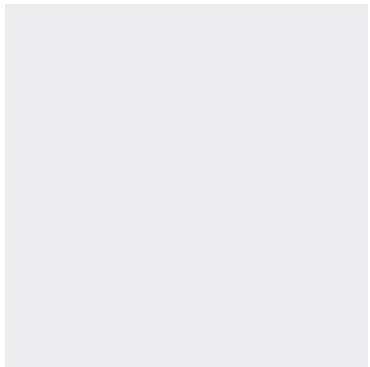
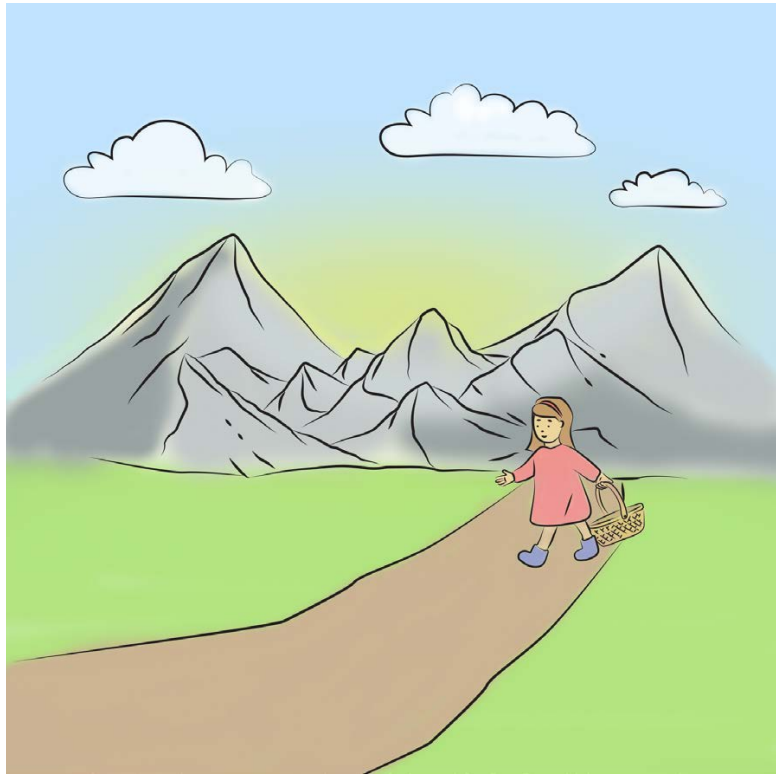
Długa droga do sklepu.

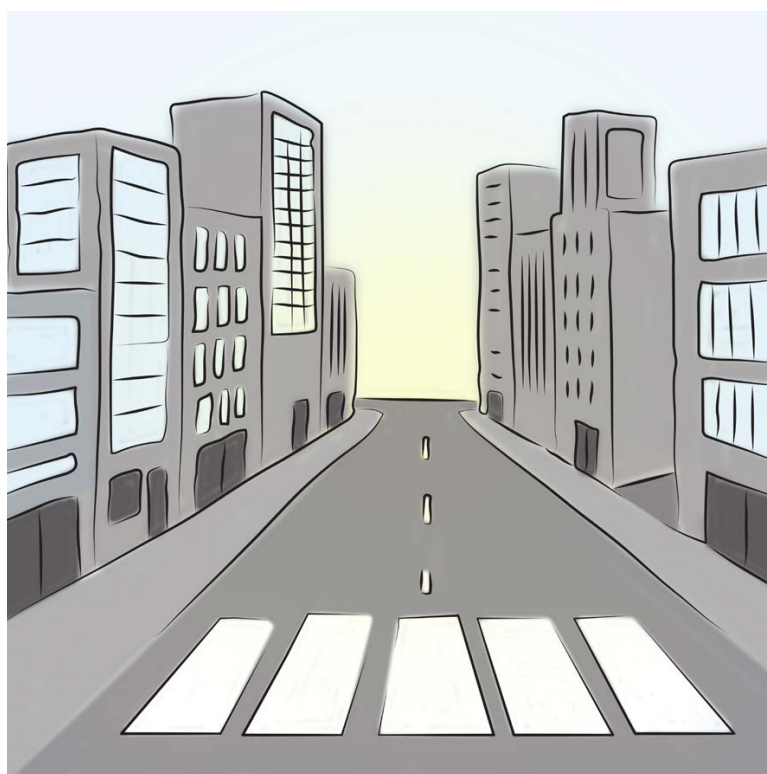
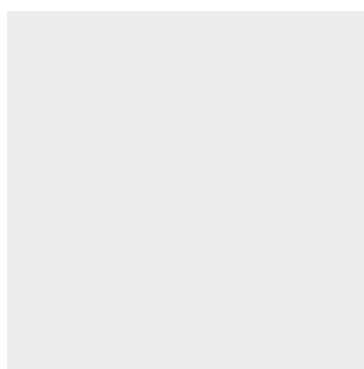

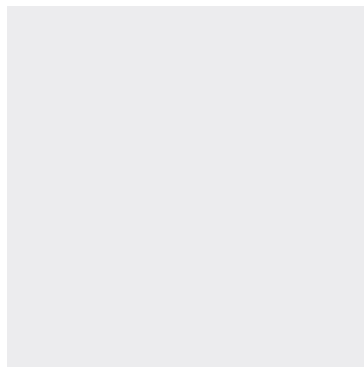

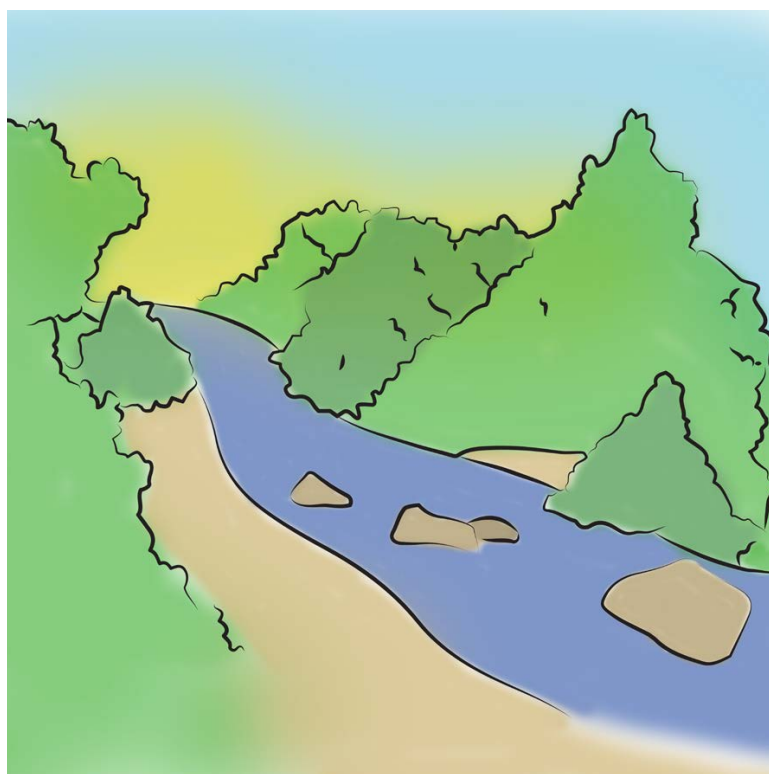
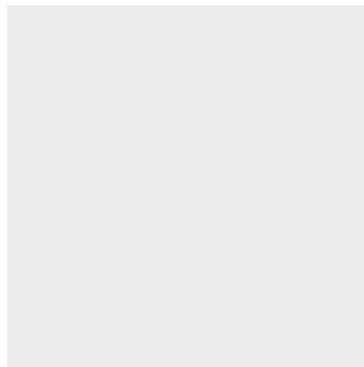

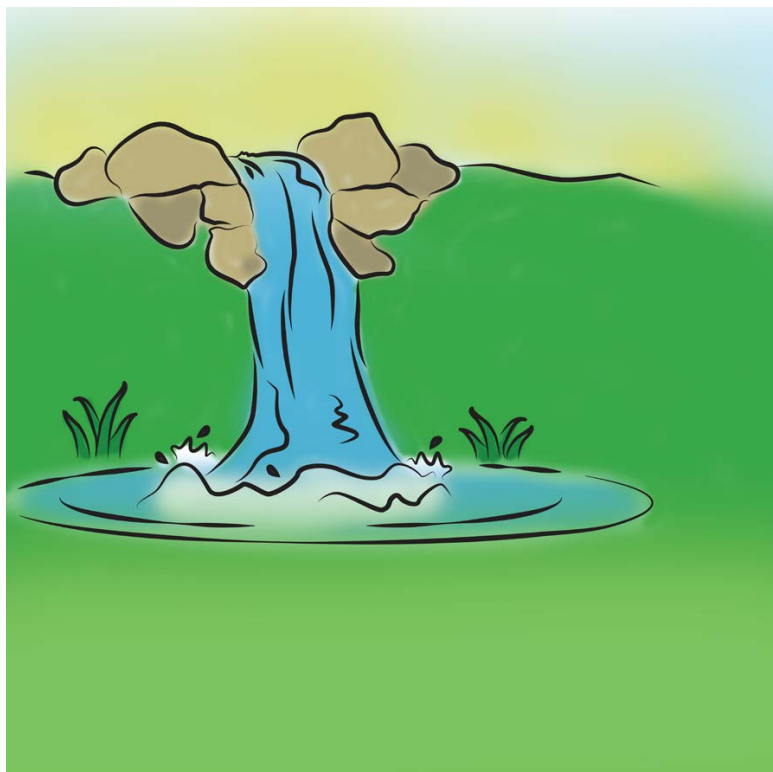
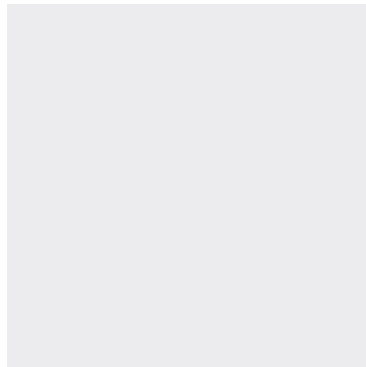
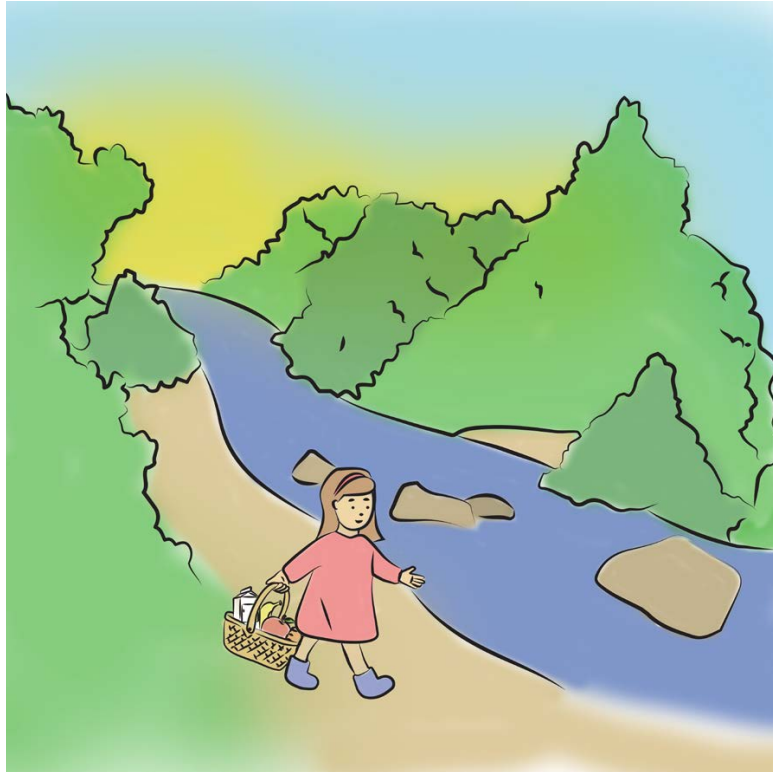

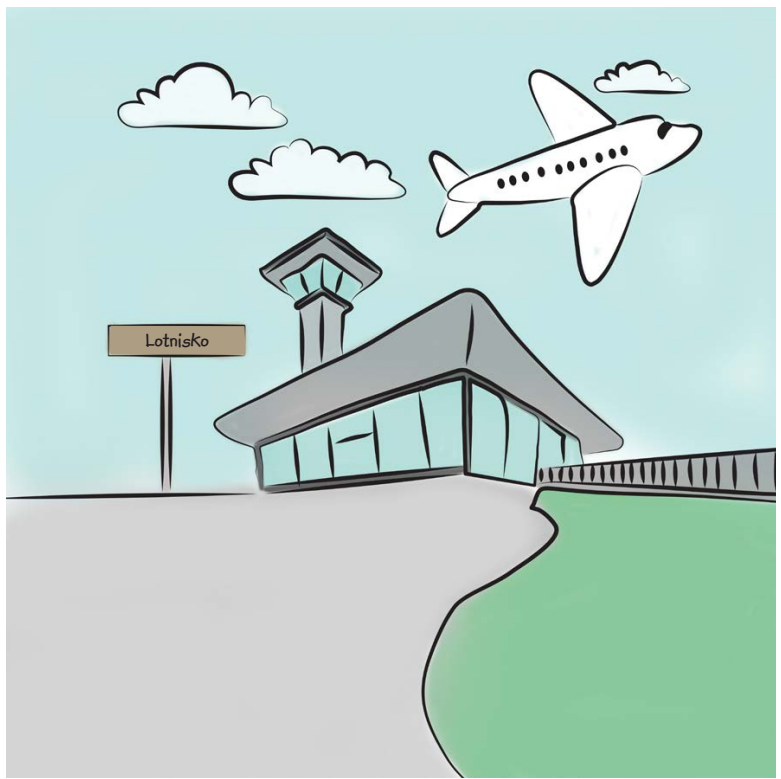
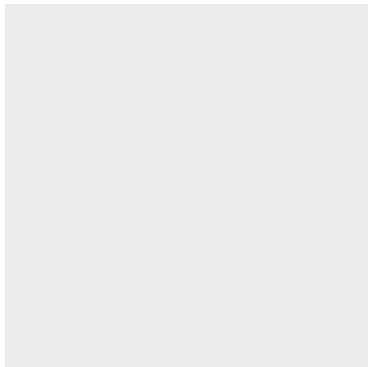

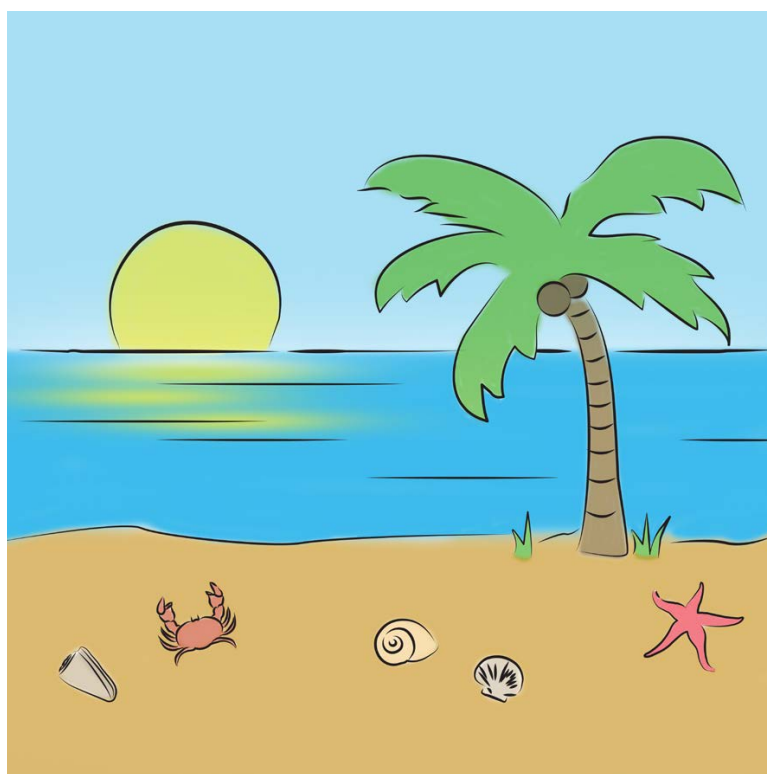
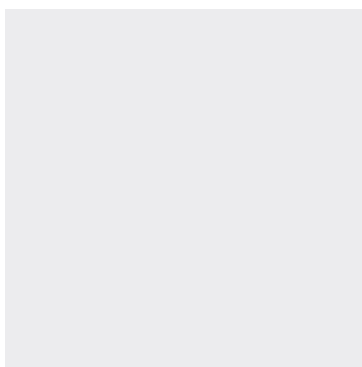

Biura MED-EL na świecie

AMERYKA PÓŁNOCNA I POŁUDNIOWA

Argentyna
medel@medel.com.ar

Kanada
officcanada@medel.com

Kolumbia
office-colombia@medel.com

Meksyk
office-mexico@medel.com

USA
implants@medelus.com

AZJA I OCEANIA

Australia
office@medel.com.au

Chiny
office@medel.net.cn

Hongkong
office@hk.medel.com

Indie
implants@medel.in

Indonezja
office@id.medel.com

Japonia
office-japan@medel.com

Malezja
office@my.medel.com

Filipiny
office@ph.medel.com

Singapur
office@sg.medel.com

Korea Południowa
office@kr.medel.com

Tajlandia
office@th.medel.com

Wietnam
office@vn.medel.com

EUROPA, BLISKI WSCHÓD I AFRYKA

Austria
office@at.medel.com

Belgia
office@be.medel.com

Finlandia
office@fi.medel.com

Francja
office@fr.medel.com

Niemcy
office@medel.de

Włochy
ufficio.italia@medel.com

Portugalia
office@pt.medel.com

Hiszpania
office@es.medel.com

Południowa Afryka
customerserviceZA@medel.com

Zjednoczone Emiraty

Arabskie
office@ae.medel.com

Wielka Brytania
customerservices@medel.co.uk

M00340 1.0